

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “МАТКІВСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 38683/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

12 березня 2009 року

*Це рішення стане остаточним відповідно до умов, зазначених у пункті 2 статті 44
Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.*

У справі «Матківська проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (Peer Lorenzen), *Голова*,

Райт Маруст (Rait Maruste),

Карел Юнгвірт (Karel Jungwiert),

Марк Віллігер (Mark Villiger),

Ізабелль Берро-Лефевр (Isabelle Berro-Lefèvre),

Мириана Лазарова-Трайковська (Mirjana Lazarova Trajkovska), *судді*,

Станіслав Шевчук (Stanislav Shevchuk), *суддя ad hoc*,

та Клаудія Вестердік (Claudia Westerdiek), *Секретар секції*,

після обговорення за зачиненими дверима 17 лютого 2009 року,

виносить таке рішення, що було прийняте в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена за заявою (№ 38683/04), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянкою України Зореславою Ярославівною Матківською (далі — заявниця) 2 жовтня 2004 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — п. Ю. Зайцевим.

3. 26 жовтня 2006 року Суд вирішив направити Уряду скаргу, подану за п. 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу. Відповідно до положень пункту 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив розглядати питання щодо прийнятності та суті заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

A. Судове провадження

4. Заявниця, пані Зореслава Ярославівна Матківська, українка, народилась у 1944 році, проживає у Львові.

5. У січні 2001 року заявниця, вчитель середньої школи, звернулася до Франківського районного суду м. Львова щодо стягнення на її користь різних виплат.

6. Рішенням від 10 грудня 2001 року, яке залишено без змін, та ухвалою від 15 квітня 2002 року позовні вимоги заявниці було відхилено.

7. 22 жовтня 2003 року Верховний Суд скасував ці рішення та повернув справу на новий розгляд до суду першої інстанції. Рішенням від 29 грудня 2003 року суд частково задовольнив позов заявниці та зобов'язав відділ освіти Франківської районної адміністрації сплатити заявниці суму в розмірі 3759,56 грн¹.

B. Виконавче провадження

8. 4 березня 2004 року виконавче провадження було відкрито.

9. 15 квітня 2005 року виконавча служба повернула заявниці виконавчий лист.

10. У невизначену дату у 2005 році відділом освіти було сплачено заявниці суму в розмірі 452, 69 грн².

11. 12 квітня і 12 травня 2006 року відділом було сплачено заявниці суми в розмірі 206,38 грн³ та 216,21 грн⁴ відповідно.

12. 6 липня 2006 року заявниця подала скаргу на невиконання рішення суду від 29 грудня 2003 року.

13. 20 вересня 2006 року виконавчою службою було відкрито виконавче провадження.

14. 25 вересня 2006 року відділом освіти на користь заявниці було сплачено 30,10 грн⁵.

¹ Приблизно 616 євро.

² Приблизно 75 євро.

³ Приблизно 35,18 євро.

⁴ Приблизно 35,11 євро.

⁵ Приблизно 4,90 євро.

15. 27 вересня 2006 року виконавча служба подала клопотання до суду першої інстанції щодо розстрочки виконання рішення від 29 грудня 2003 року та припинила виконавче провадження.

16. Станом на цей час рішення, винесене на користь заявниці, залишається частково невиконаним.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

17. Національне законодавство щодо тривалого виконання рішення, винесеного на користь заявниці, викладене у рішенні *«Скрипник та інші проти України» (Skrypnyuk et autres c. Ukraine)* (заяви №№ 9177/05, 14241/05, 10596/06, 17346/06, 20912/06, 34604/06, пп. 7–13, від 10 липня 2008 року).

ПРАВО

I. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ П. 1 СТАТТІ 6 ТА СТАТТІ 13 КОНВЕНЦІЇ

18. Заявниця скаржилась на надмірну тривалість провадження, яке включає, окрім судового розгляду справи, невиконання рішення, винесеного на її користь, що порушує її права, передбачені п. 1 статті 6 та статтею 13 Конвенції, відповідно до яких:

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на (...) розгляд його справи упродовж розумного строку (...) судом, (...), який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру (...)»

Стаття 13

«Кожен, чиї права та свободи, визнані в (...) Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

A. Щодо прийнятності

19. Суд зазначає, що скарга заявниці не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона має бути визнана прийнятною.

B. Щодо суті

1. Щодо пункту 1 статті 6 Конвенції

20. У своїх зауваженнях Уряд стверджував, що в цій справі немає порушення п. 1 статті 6 Конвенції.

21. Заявниця не погодилась з цим.

22. Суд зазначає, що тривалість судового розгляду у цій справі становить близько двох років та одинадцяти місяців, починаючи з прийняття справи до розгляду у січні 2001 року та до 29 грудня 2003 року — моменту ухвалення рішення на користь заявниці після повторного розгляду справи. Тривалість виконавчого провадження становить близько чотирьох років та одинадцяти місяців, з моменту коли рішення від 29 грудня 2003 року набуло статусу остаточного, і до цього часу.

23. Суд підкреслює, що судовий розгляд і виконавче провадження — це перша та друга стадії загального провадження у цивільних справах, які стосуються тривалості провадження; виконання рішення є другим етапом судового провадження, а також що реалізоване право знаходить свою ефективну реалізацію саме у момент виконання (див. *«Стаднюк проти України» (Stadnyuk c. Ukraine)*, № 30922/05, п. 21, 27 листопада 2008 року). Однак виконавче провадження не може бути відокремлене від судового розгляду, і тому вони мають розглядатись як цілісний процес (див. *«Сіка проти Словаччини» (Sika c. Slovaquie)*, № 2132/02, пп. 24–27, 13 червня 2006 року; *«Побегайло проти України» (Pobegailo c. Ukraine)*, № 18368/03, п. 18, 29 березня 2007 року). У цій справі загальна тривалість провадження, яка включає судовий розгляд справи в трьох інстанціях та виконавче провадження, становить вісім років.

24. Суд уже встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, подібних до цієї (див. згадане вище «Сіка проти Словаччини» (*Sika c. Slovaquie*), п. 35; «Світлана Науменко проти України» (*Svetlana Naoumenko c. Ukraine*), № 41984/98, п. 87, 9 листопада 2004 року). Дослідивши всі надані матеріали, Суд визначає, що Уряд не надав жодного факту чи аргументу, здатного переконати Суд дійти іншого висновку у даній справі.

25. Таким чином, має місце порушення п. 1 статті 6 Конвенції.

2. Щодо статті 13 Конвенції

26. Беручи до уваги те, що у цій справі було констатовано порушення пункту 1 статті 6 Конвенції

та статті 1 Першого протоколу (див. наведений вище п. 24), Суд доходить висновку, що немає необхідності визначати, чи мало місце порушення статті 13 Конвенції (див. «Кухарчук проти України» (*Koukhartchouk c. Ukraine*), № 10437/02, п. 40, 10 серпня 2006 року, та, *mutatis mutandis*, згадане вище «Скрипник та інші» (*Skrypnyak et autres*), п. 29).

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОГО ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ

27. Заявниця стверджувала, що невиконання рішення, винесеного на її користь, порушує її право, встановлене статтею 1 Першого протоколу, відповідно до якої:

Стаття 1 Першого протоколу

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які вона вважає за необхідне, щоб здійснювати контроль за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Щодо прийнятності

28. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Вона також не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Отже, Суд оголошує її прийнятною.

B. Щодо суті

29. У своїх зауваженнях Уряд надав аргументи, подібні тим, що були у справі «Скрипник та інші» (*Skrypnyak et autres*), стверджуючи про відсутність порушень (див. згадане вище «Скрипник та інші» (*Skrypnyak et autres*), п. 19).

30. Заявниця заперечила проти зауважень Уряду.

31. Суд уже встановлював порушення статті 1 Першого протоколу у справах, подібних до цієї (див. згадане вище «Скрипник та інші» (*Skrypnyak et autres*), пп. 27–28). Дослідивши всі надані матеріали, Суд вирішує, що Уряд не надав жодного факту чи аргументу, здатного переконати Суд дійти іншого висновку у даній справі.

32. Таким чином, мало місце порушення статті 1 Першого протоколу.

III. ЩОДО ІНШИХ СТВЕРДЖУВАНИХ ПОРУШЕНЬ

33. Заявниця стверджувала про порушення статті 14 Конвенції.

34. Виходячи із сукупності наявних матеріалів, Суд не встановив в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, жодних ознак невинуватеного втручання чи порушення цього положення Конвенції та відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції відхиляє цю частину заяви як очевидно необґрунтовану.

IV. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

35. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

36. Заявниця вимагала 4057 грн 24 коп.⁶ відшкодування матеріальної шкоди та 10 000 євро відшкодування моральної шкоди.

37. Уряд надав заперечення щодо цих вимог.

38. Суд вважає, що Уряд повинен сплатити заявниці у якості відшкодування матеріальної шкоди кошти, які їй були присуджені судовим рішенням у справі і на сьогодні належать їй до сплати, і відхиляє інші вимоги.

39. Вирішуючи на засадах справедливості, Суд присуджує заявниці 1600 євро відшкодування моральної шкоди.

B. Судові витрати

40. Заявниця вимагала 50 євро відшкодування поштових витрат та витрат, пов'язаних із оплатою адвокатських послуг. Однак вона не надала підтверджуючих документів на загальну суму в розмірі 95 грн 20 коп.⁷.

41. Уряд залишив це питання на вирішення Суду.

42. У відповідності до практики Суду заявник може отримати відшкодування витрат, якщо буде доведено, що вони були дійсно понесені, були необхідними та розумними щодо розміру. У даній справі, з огляду на наявну інформацію та зазначені критерії, Суд вважає за доцільне присудити заявниці 15 євро відшкодування витрат, понесених нею під час провадження.

C. Пеня

43. Суд вважає належним обрахувати пеню виходячи з розміру граничної позичкової ставки Європейського центрального банку плюс три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* заяву за скаргами за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та статтею 1 Першого протоколу до Конвенції прийнятною, інші скарги — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. *Постановляє*, що у цій справі немає необхідності досліджувати порушення статті 13 Конвенції.

5. *Постановляє*, що:

(a) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці:

i. заборгованість за рішенням суду, яка на цей день належить їй до сплати;

ii. 1600 (одну тисячу шістсот) євро відшкодування моральної шкоди та 15 (п'ятнадцять) євро судових витрат плюс будь-який податок, який може бути стягнуто з цих сум;

(b) ці суми мають бути конвертовані у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(c) зі спливом зазначеного тримісячного строку і до повного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в цей період, плюс три відсоткових пункти.

6. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено французькою мовою і повідомлено у письмовій формі 12 березня 2009 року згідно з пунктами 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

⁶ Приблизно 565 євро.

⁷ Приблизно 15 євро.

К. ВЕСТЕРДІК
Секретар секції

П. ЛОРЕНЦЕН
Голова секції